

62. møde

Torsdag den 21. februar 1985 kl. 13.00

Dagsorden:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 179:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Begrænsning af fradraget for 1. fraværsdag).

2) Første behandling af lovforslag nr. L 163:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Begrænsning af dagpengefradraget).

Af Tinning (VS) og Agerschou (SF) m.fl.

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 96:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af det økonomiske grundlag for Dannerhuset som tilflugtssted for voldsramte kvinder og børn.

Af Ruth Olsen (SF) m.fl.

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 93:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af patientklagenævn og en patientombudsmandsinstitution.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 99:

Forslag til folketingsbeslutning om initiativer vedrørende ikke-autoriserede lægemidler og helbredelsesmetoder.

Af Agerschou (SF) m.fl.

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 95:

Forslag til folketingsbeslutning om revision af reglerne om huslejestøtte til kollegier.

Af Albrechtsen (VS) m.fl.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Medlemmer af folketinget Gert Petersen (SF) og Albrechtsen (VS) har meddelt mig, at de ønsker til udenrigsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvad kan udenrigsministeren oplyse om den amerikanske administrations planer om et »stjernekrigsforsvar« (SDI) og om Danmarks holdning hertil?«

(Forespørgsel nr. F 17).

Teknologiudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om teknologisk service og af lov om Danmarks erhvervsfond. (Lovforslag nr. L 39).

Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 179:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Begrænsning af fradraget for 1. fraværsdag).

(Fremsat 13/2 85).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 2 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 163:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Begrænsning af dagpengefradraget).

Af Tinning (VS) og Agerschou (SF) m.fl.

(Fremsat 1/2 85).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Taanquist (S):

Socialdemokratiet kan helt naturligt tilslutte sig begge lovforslag, idet vi dog også ligesom forslagsstillerne til L 163 vil understrege, at vi selvfølgelig ikke hermed på nogen måde accepterer karensdagen. Den ønsker vi fuldstændig afskaffet og har da også fremsat forslag om det.

[Taanquist]

Med hensyn til ikrafttrædelsesdatoen i ministerens forslag bliver det meget vanskeligt at få os overbevist om, at det skal vente helt til 1. januar 1986, inden en så simpel foranstaltning kan træde i kraft, men det kan vi tale nærmere om i udvalget. Vi mener altså, det er for lang tid, der skal gå, inden forslaget træder i kraft.

Karen Højte Jensen (KF):

Der foreslås en ligestilling mellem lønmodtagere, der får løn under sygdom, og lønmodtagere, der får dagpenge under sygdom, således at disse grupper bliver ens stillet med hensyn til, at der højst fradrages for 8 timer på en fraværsdag, og det er jo i høj grad noget, der tager hensyn til lønmodtagere, der har mange arbejdstimer koncentreret på få dage.

Vi kan tilslutte os dette forslag.

Hanne Severinsen (V):

Jeg kan på venstres vegne tilslutte mig de to lovforslag.

Det er udmærket, at vi nu får en ligestilling af de lønmodtagere, der modtager sygedagpenge, og dem, som modtager løn i sygdomsperioden. De to forslag er jo ens, bortset fra at bemærkningerne er forskellige, og det, vi giver tilslutning til, er først og fremmest selve lovteksten.

Agerschou (SF):

Når socialministeren fremsætter et forslag, som indholdsmæssigt er identisk med et forslag, SF og VS havde fremsat ca. 14 dage tidligere, er der naturligvis grund til eftertænksomhed, men ved et nærmere studium kan man se, at der ikke er grund til eftertænksomhed i dette specielle tilfælde.

Det er et specielt problem, som ministeren nu åbenbart også agter at løse. Ministeren har imidlertid taget sig god tid til det.

Første gang der blev gjort opmærksom på problemet, var i form af et spørgsmål den 29. marts 1984, og problemet er gentagne gange blevet taget op her i folketinget i løbet af efteråret, men der er åbenbart ikke blevet arbejdet særlig koncentreret med dets løsning i socialministeriet.

Vi er da tilfreds med, at problemet nu tilsyneladende bliver løst. Én ting undrer mig dog meget. Forskellen på de to forslag er

ikrafttrædelsesdatoen, idet ministeren foreslår, at loven først træder i kraft den 1. januar 1986. Hvis man blader om til forslagens bemærkninger for at finde begrundelsen for, at ministeriet skal have 9½ måned til dette arbejde, står der, at det er af hensyn til tilrettelæggelsen af de administrative rutiner i forbindelse med en 8 timers begrænsning af dagpengefradraget. Jeg glæder mig meget til om et øjeblik at høre ministeren forklare mig, hvad det er for nogle administrative rutiner, det vil tage 9½ måned at omlægge.

Jeg husker, hvordan selve loven om karensdagen blev jasket igennem folketinget i efteråret 1982, og derfor glæder jeg mig meget til, at ministeren grundigt forklarer mig, hvad det er, der gør, at denne ændring skal tage 9½ måned.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre kan tilslutte sig de to forslag, og jeg går ud fra, at vi i udvalget – som vi i øvrigt så tit gør – kan diskutere ikrafttrædelsesdatoen.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg kunne da også godt undre mig lidt over, at VS og SF har fremsat et forslag 14 dage før socialministeren. Jeg ved ikke, om man skal opfatte det sådan, at regeringen ikke vil stemme for VS' og SFs forslag. Jeg synes ærlig talt, det er lidt barnagtigt, hvis det er det, der ligger til grund for det.

Med hensyn til forslagene vil jeg sige, at det er ikke og har vel heller ikke været tilsluttet med karensdagens indførelse, at nogle skulle rammes ekstra hårdt af loven, og derfor kan fremskridtsparitet tilslutte sig begge lovforslagene.

Jeg kan da samtidig oplyse, at vi fortsat i fremskridtspartiet gerne så, at lønmodtageren betalte for de første to sygedage, men det er ligesom ikke rigtig det, der er problemet her. Indtil videre er der altså tale om én karensdag, og der er rimelighed i, at der med loven tilstræbes ensartethed.

Jeg vil også godt tilslutte mig kritikken med hensyn til ikrafttrædelsesdatoen, som jeg kan forstå man skal kigge på i udvalget.

Tinning (VS):

Mange tak for den varme tilslutning til lovteksten i vores forslag. Jeg er naturligvis

[Tinning]

klar over, at venstre ikke kan tilslutte sig bemærkningerne.

Egentlig er der vel ikke meget mere at sige ud over denne varme og dybtføjte tak, og så vil jeg selvfølgelig understrege, at vi også er lidt spændt på at få vide, hvad der ligger i ministerens bemærkninger om, at dette først kan træde i kraft om 9½ måned.

Jeg vil dog godt lidt mere udførligt forklare, hvad forskellen er på de to forslag, VS' og SFs og så socialministerens.

Det er jo sådan, at når vores forslag ikke opererer med en ikrafttrædelsesdato, betyder det simpelt hen, at i det øjeblik det bliver vedtaget, træder det i kraft på den måde, at så bliver det offentliggjort i Lovtidende, og ugedagen efter, at det er blevet offentliggjort i Lovtidende, gælder loven. Sådan er det, og det vil sikkert alt i alt tage omkring en måned fra vedtagelsen her, til det når igennem systemet.

Det er den ene ting, som også andre har snakket om, og nu kan vi jo høre ministerens redegørelse.

Så er der en anden ting, jeg godt med det samme vil spørge ministeren om, så vi ikke behøver at rende så meget op og ned, og det er, om L 179 er regeringens bud på en revision af karensdagsloven. Vi har jo diskuteret forskellige urimeligheder i karensdagsloven adskillige gange, og ministeren har gentagne gange sagt: ja men der er også noget her, vi må have med ind i vores overvejelser, og det vil indgå i den samlede revision af karensdagsloven.

Nu er vi jo i en lidt pudsigt situation, fordi VS og SF på den ene side møder med noget, der nærmest er en lidt ussel lap på nogle i øvrigt meget omfattende problemer, og fuldstændig identisk med denne usle lap kommer der så noget fra ministeren, som muligvis skal forstås som resultatet af et omfattende revisionsarbejde. Jeg vil godt vide, om der kommer mere fra ministeren på dette område eller der ikke gør, for hvis der ikke kommer mere, er der en del problemer, vi godt med det samme vil rejse under debatten. Men nu kan vi jo lige høre, for hvis ministeren alligevel kommer med noget nyt om 14 dage, kan vi jo vente og se.

Jeg vil gerne takke for tilslutningen til lovforslaget, som jo er en opfølgning af de positive tilkendegivelser, jeg er kommet med med henblik på den fornødne revision af den lovgivning, vi taler om her. Det skal være et svar til hr. Tinning. Det er altså en opfølgning af det, jeg tidligere har sagt om denne revision, som der er enighed om her i folketinget skal foretages, så jeg har den store glæde og fornøjelse, for så vidt angår det indholdsmæssige i lovforslaget, at kunne tage hr. Tinning i hånden.

Tinning (VS):

Jeg ved ikke, om ministeren har været uopmærksom i de 8 minutter, behandlingen har stået på, men der er faktisk en del af os, der har bedt om at få at vide, hvad det er for administrative rutiner i forbindelse med indførelsen af en 8 timers begrænsning af dagpengefradraget for 1. hele fraværdsdag, som det tager så lang tid at ændre, at dette forslag fra ministeren først kan træde i kraft den 1. januar 1986. Det er jo ikke for sjov, vi beder om at få at vide, hvad ministeren mener med sine bemærkninger. Hvis ministeren ikke mener noget, kunne hun bare have ladet været med at skrive dem, eventuelt helt have ladet være med at foreslå noget som helst, da vi jo har foreslået det hele i forvejen.

Så vil jeg godt, når ministeren nu siger, at dette er, hvad der kommer, rejse to yderligere spørgsmål, og jeg vil godt sige helt klart, at jeg godt vil have svar på dem.

Det ene drejer sig om, at der er nogle folk, som stykker et heldagsarbejde sammen af forskellige deltidstillinger. De bliver i dag ramt, idet der i tilfælde af en sygedag trækkes i lønnen i alle job. De trækkes altså for betydeligt mere end for de 8 timer. Det er klart, at det har vi ikke løst i vores lappeforslag, men under ministerens omfattende revisionsarbejde er man altså heller ikke nået frem til en løsning på problemet. Jeg vil godt vide: er det, fordi ministeren ikke mener, det kan lade sig gøre at løse problemet, eller er det, fordi ministeren ikke vil?

Tilsvarende findes der, typisk inden for restaurationsbranchen, folk, som arbejder, lad os sige 12 timer to dage i træk og så har to dage fri. Sådan et menneske, som møder på arbejde en dag og måske må gå hjem efter et par timer, mister i første omgang løn

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

[Tinning]

for de 10 timer, og i anden omgang bliver vedkommende så, som det er i dag, trukket i lønnen for 12 oveni. 10 + 12, det er 22 timer.

Med vedtagelsen af det, der foreligger her, vil man kun blive trukket for de 10 timer den første dag, fordi det ikke er den første hele fraværsdag, og så i øvrigt kun for 8 timer bagefter, men det er jo også langt mere, end rimeligt er, og om det vil jeg også godt vide: er det, fordi ministeren ikke kender problemet? Er det, fordi ministeren ikke mener, at man kan gøre noget ved det? Eller er det, fordi ministeren ikke vil gøre noget ved det? Det er altså tre spørgsmål, og alle sammen vil vi meget gerne have svar på.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Det, jeg har svaret tidligere, når vi har beskæftiget os med emnet, er netop, at vi ville se, om der var yderligere spørgsmål, der skulle undersøges, og det, jeg nu er kommet frem med som lovforslag, er det udestående spørgsmål, som vi også i andre sammenhænge har diskuteret her i salen. Det er altså et svar på hr. Tinnings spørgsmål om, hvorvidt der kommer andre ting.

Man kunne rejse andre spørgsmål, som hr. Tinning gør, men det forslag, jeg har fremsat her, og som stort set har samme formulering som det forslag, hr. Tinning har fremsat, omfatter det, der er udestående i forhold til denne lovgivning.

Med hensyn til ikrafttrædelsesdatoen er der blevet sagt fra nogle ordføreres side, at den vil man se nærmere på i udvalget, men baggrunden for den dato, der er fastsat her, er simpelt hen spørgsmålet om at få det kørt teknisk ind i forhold til den kommunale administration, sådan at man har mulighed for at imødekomme kommunernes ønsker, men jeg har forstået, at man under udvalgsarbejdet ønsker at stille yderligere spørgsmål herom.

Agerschou (SF):

Jeg blev nu ikke meget klogere af socialministerens svar. Det lader til, at socialministeren vil give kommunerne skylden for, at det skulle tage 9½ måned at få denne ændring igennem. Derfor vil jeg gerne spørge socialministeren: hvor har socialministeren

det fra? Er Kommunernes Landsforening blevet hørt i den forbindelse?

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg er helt enig i det spørgsmål, hr. Agerschou rejser. Jeg synes også, det kunne være rart at vide, hvad det er i kommunerne, der gør, at dette skal vare 9½ måned. Socialministeren må jo vide, at ikke mindst hendes forgænger nærmest excellerede i ændringer, som også berørte de kommunale socialforvaltninger, og det var i sandhed nogle, som kunne gennemføres langt hurtigere end på 9½ måned. Det gjaldt forskellige ændringer i bistandsloven, sultebestemmelsen osv., osv.

Derudover synes jeg, at de svar, vi har fået på de andre spørgsmål, er utilfredsstillende, men dem må vi jo så gå videre med i udvalget. Vi synes ikke, vi kunne vente på, at ministeren kom med en samlet revision, og derfor tog vi et enkelt problem, dette vedrørende karensdagslovgivningen, op og sagde: det kan ikke være rimeligt, at folk bliver trukket så meget. Men de andre problemer, jeg nævner, har jo været kendt hele tiden, og jeg kan ikke forstå, hvad der er ministerens begrundelse for ikke at få gjort noget ved f.eks. problemet for de folk, som har forskellige deltidsjob, der tilsammen udgør en hel stilling, og som altså bliver trukket i alle deltidsjobbene. Hvorfor vil ministeren ikke gøre noget? Det er jo ikke, fordi ministeren ikke kender problemet. Vi har nævnt det masser af gange. Er det, fordi det ikke kan lade sig gøre? Er det måske amternes skyld? Eller hvad er det, der ligger bag? Og det samme gælder det eksempel, jeg nævnte fra restaurationsbranchen. Vi har ikke taget det med i vores forslag i første omgang, fordi dette var ment som en lap, mens vi ventede på ministerens mere samlede forslag. Når nu det samlede forslag ikke er mere omfattende, vil jeg da godt sige, at vi som forslagsstillere vel så må forsøge – og det vil vi også gøre – under udvalgsarbejdet simpelt hen at få det hele taget op og indarbejdet. Og jeg vil godt sige; at for os er det ligegyldigt, om det bliver i vores forslag eller i ministerens forslag. Skal det være i ministerens, skal der selvfølgelig bare ikke være den ikrafttrædelsesbestemmelse, som der er nu.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 96:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af det økonomiske grundlag for Dannerhuset som tilflugtssted for voldsramte kvinder og børn.

Af Ruth Olsen (SF) m.fl.

(Fremsat 8/2 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Mange af de mest spændende nydannelser på det sociale område er skabt på privat initiativ, og de forskellige krisecentre, vi nu ser ude over landet, er netop et eksempel på et privat initiativ, der har skabt udvikling på et område, hvor der var brug for en styrket indsats.

Rent formelt ligger det sådan, at krisecentre kan etableres efter bestemmelserne i bilstandslovens § 105 enten af en amtskommune eller som en selvejende institution med driftsoverenskomst med en amtskommune.

Finansieringen af krisecentre sker således, at staten refunderer 75 pct. af disse udgifter, mens amtskommunerne – og det vil også sige København og Frederiksberg – kun skal afholde de resterende 25 pct.

Loven er altså klar nok, og også det økonomiske grundlag er set med kommunale øjne positivt, men det er som bekendt ikke lykkedes for kvindeceneret og Københavns kommune at blive enige om vilkårene for

indgåelse af en sådan overenskomst efter § 105.

Der er jo forskellige centre ude over landet, og oplysninger fra disse synes at pege på – måske tør jeg ikke udtale mig for sikkert på nuværende tidspunkt – at centrene kan fungere bedre i et direkte samarbejde mellem private og kommunerne i stedet for nødvendigvis at være et amtskommunalt ansvar.

Under alle omstændigheder har vi i socialministeriet godkendt en forsøgsordning efter bilstandslovens § 135 b – den er godkendt i Vejle amtskommune – og der er etableret 4 centre for voldsramte kvinder i henholdsvis Vejle, Horsens, Kolding og Fredericia. Disse krisecentre er selvejende institutioner, og de modtager et tilskud fra Vejle amtskommune og fra den pågældende beliggenhedskommune. De drives kollektivt af et antal frivillige, forsøgsperioden er 3 år, og derefter skal man indgive en beretning om forsøgets administrative, juridiske og socialpolitiske virkninger og selvfølgelig også om, hvorledes borgerne har reageret på forsøget.

Jeg har netop ønsket undervejs at følge dette forsøg, og derfor har jeg bedt om løbende at få en vurdering af det, således at vi på baggrund af disse indberetninger løbende ikke bare kan se, hvordan det går, men også vurdere, om der skulle være behov for et ændret lovgrundlag.

For så vidt angår Dannerhuset har socialministeriet udvirket, at der af tipsmidler og overskuddet fra ønskekoncerterne er ydet et engangsbeløb til kvindeceneret i 1982, 1983 og 1984. Kvindecenerenes initiativer er helt på linje med regeringens almindelige ønske om at inddrage frivillige ressourcer i det sociale arbejde netop som et supplement til det offentlige system, samtidig med at der derved bliver tale om en større selvaktivitet og et større ansvar.

Socialministeriet her imidlertid ikke mulighed for løbende at yde tilskud til selve Dannerhusets drift. Jeg mener sådan set heller ikke, at staten bør træde til, blot fordi det drejer sig om Dannerhuset. Baggrunden er jo den, at der ude over landet en 13-15 steder netop er etableret et arbejde på kvindecener, der ikke adskiller sig fra det arbejde, der bliver udført på Dannerhuset. Derfor må i den øjeblikkelige situation krisecenteret på Dannerstiftelsen lige så vel som de andre krisecentre søge etableret et samarbejde med